

ДЕЯН ЕНЕВ

НАРОД ОТ ИСИХАСТИ

© Деян Енев, автор, 2010

© Фондация „Покров Богородичен, 2010

Снимка на корицата: Пенко Скумов

ISBN 978-954-9700-88-6

ДЕЯН ЕНЕВ

НАРОД ОТ ИСИХАСТИ

София, 2010

Фондация „Покров Богородичен“

Твоят Великден

Има в сърцето на София едно място, където силата на християнството се усеща особено настойчиво. Пейзажът наоколо сякаш е поръчан нарочно, като някакъв мегадекор, за да открие още по-отчетливо незримото и да го направи зримо – отгоре стърчи огромен строителен кран, отсреща има банка и езическа статуя, заела мястото на друга езическа статуя, встрани – хотел и огромен магазин. Пак наблизко са и основните държавни институции – президенството, правителството и домът на народните избраници.

Става дума за хилядагодишната църква „Св. Петка Самарджийска“ в подлеза до ЦУМ. Строежът на метрото почти е захапал вече снагата ѝ. Огромната японска машина-чудо-вище копае на има-няма двајсетина метра дълбочина под основите ѝ. Но малката църквичка стои. Нещо повече – малката църквичка не е просто паметник, музей, тя е жива църква: всеки Божи ден вътре под купола ѝ отец Георги отслужва света Литургия.

Ако това беше обикновена постройка, модерният, затиснал я отвред свят щеше отдавна да я е смачкал, „да е освободил терена“, да ѝ е видял сметката. Но тя стои и вътре в нея всеки Божи ден отец Георги отслужва света Литургия. Това всъщност е едно истинско чудо, но вплетено тъй благо в делника ни, че ни най-малко да не го разтърси и смути. Защото Божиите чудеса са такива, незабележими на пръв поглед; те са кристалите вътре в делника ни, в които се оглежда вечността.

Така, със своята вековна съдба една малка църквичка в сърцето на София проповядва по най-ясен и категоричен начин Христос, защото именно чрез Христос човешката история се пресича с вечността.

Всичко в нашето православно християнство е такова – ненатрапчиво, бавно, незабележимо, непроменимо и в това е огромната му стойност за съвременността. Един превърнат в клипове свят, готов да се разпадне и да се разхвърчи, да се разлети на мига, трябва да има някаква ос. И именно Словото на Исус Христос е тази ос. В този смисъл приказките за нуждата от модернизация на Църквата ни, ако не влизат в категорията на зложелателството, са просто едно обикновено неразбиране на същността и мисията на Тялото Христово. Не – Църквата не трябва да се проме-

ня. Да – тя трябва да е такава, каквато е вече близо 2000 години. Защото само чрез Църквата можеш да „вкусиш колко благ е Господ”.

Всички словесни саботажки срещу „Пътят, Истината и Животът” започват отгук – че няма нужда от Църква, тайнства, икони, свещеници и богослужебни ритуали; че можеш да общуваш сам с Живия Бог. Тази глупост е още по-голяма от предишната, за нуждата от модернизация. Съвременният подвижник, старецът Паисий Светогорец много ясно обяснява това – Божията сила за подготвения, за възърковения е благодат и стига до него като лек повей, като лъх, но за останалите тя е със знак „Опасно за живота”, тя е високо напрежение. Никой не си включва ютията директно в атомна електроцентрала. Затова за нас е нужен и полкът на светците, на допуснатите да лицезрят Бога и да просят Неговата милост; защото светците подобно на подстанции свалят постепенно „високото напрежение” и го правят достъпно за нас, убогите съвременни хора.

„Има хора, които не вярват, но на всички рано или късно им се налага да вярват”. Това са думи на отец Георги, свещеникът, който всеки ден служи света Литургия в „Св. Петка Самарджийска” и всеки ден гледа вечността в очите.

Сега, през Страстната седмица, имаме шанс за пореден път да излезем за малко от делника, и влизайки в църквата, да усетим вечността. Колцина от нас го правят, е друг въпрос, въпреки че невероятната красота и радост на православно богослужение тъкмо през Страстната седмица е велик дар. Господ сигурно няма да ни се разсърди, че заради задръстванията, бита, работата, грижите не го посетихме. Такъв е нашият Исус Христос, „благ и човеколюбец“. Но все пак, влез поне за малко, подпри се на колоната и се заслушай, слушай особено когато се пее и чете на черковнославянски. Та това е, ни повече, ни по-малко, богослуженият литургичен език на светите братя Кирил и Методий. Отново присъстваме на чудо и отново то остава незабелязано от нас.

В Църквата Бог ни говори с езика на богослужението. (Затова е толкова спасително да се ходи на Литургия.) Извън църквата – на езика, който сме заслужили. Бог не гледа лицата ни, а – сърцата. А сърцето, според православно антропология, е органът, където са заключени и умът, и душата. Както кратичката молитва „Господи Исусе Христе, Сине Божий, помилуй ме“ разказва в сбит вид цялото Евангелие, така богослуженията последователно през Страстната седмица ни обясняват смисъла на Христовата жертва.

Наврѣх Великден сам Бог отмества тежкия камък на всекидневието от сърцата ни и ние можем да разберем кое е прах и пепел и кое – бисер.

Бог няма да ти се разсърди, ако не влезеш в Дома му. Ти сам ще се разсърдиш на себе си, когато разбереш какво си изпуснал.

Какво беше казал отец Георги, свещеникът, който всеки ден служи света Литургия в „Св. Петка Самарджийска“. „Има хора, които не вярват, но на всички рано или късно им се налага да вярват“.

Имало ли е завет
между Борис-Михаил
и светите Седмочисленици?

Не е ли бил сключен някакъв завет между светия княз Борис-Михаил и братята Кирил и Методий на река Брегалница, където пътищата им най-вероятно се пресичат около 850 г. – завет, реализиран впоследствие с помощта на петимата им ученици Климент Охридски, Наум Охридски, Сава, Горазд и Ангеларий? Защото само тези осем български мъже – царят-покръстител и светите Седмочисленици, са удостоени след смъртта си с високия титул за святост „равноапостолни“ от Българската православна църква в сонма на светците ни. „Равноапостолен“ ще рече светец, който особено се е прославил с благовестяването на Евангелието и с обръщането на отделни народи в християнската вяра.

Паметта на св. Седмочисленици се чества на 27 юли – датата, на която през 916 г. умира последният от седемте славянски просветители – Климент Охридски. Православната ни църква много точно свързва Борис-Михаил и тях в едно неделимо цяло чрез небесната титла.